

**DEPUTACIÓN PROVINCIAL
A CORUÑA**

SERVIZO DE INFORMÁTICA E ADMINISTRACIÓN ELECTRÓNICA

RESOLUCIÓN POLA QUE SE APROBA A IMPLANTACIÓN DE SISTEMAS DE FIRMA ELECTRÓNICA NON CRIPTOGRÁFICA NAS RELACIÓNS DOS INTERESADOS COAS SEDES ELECTRÓNICAS DA DEPUTACIÓN E DAS ENTIDADES LOCAIS ADHERIDAS AO PROXECTO DE IMPLANTACIÓN DA ADMINISTRACIÓN ELECTRÓNICA NA PROVINCIA DA CORUÑA.

Don Valentín González Formoso, **Presidente da Deputación provincial da Coruña,**

Visto o desenvolvemento legislativo aplicable cos seguintes,

ANTECEDENTES E CONSIDERACIÓNS XURÍDICAS

O artigo 10 da Lei 39/2015, do 1 de outubro, do Procedemento Administrativo Común das Administracións Públicas, enumera os sistemas válidos a efectos de firma, que os interesados poderán utilizar para relacionarse coas Administracións Públicas; refírese expresamente aos sistemas de firma electrónica recoñecida ou cualificada e avanzada baseados en certificados electrónicos recoñecidos ou cualificados de firma electrónica, aos sistemas de selo electrónico recoñecido ou cualificado e de selo electrónico avanzado baseados en certificados electrónicos recoñecidos ou cualificados de selo electrónico e a calquera outro sistema que as Administracións Públicas consideren válido, nos termos e condicións que se establezan, recollendo así mesmo a posibilidade de admitir os sistemas de identificación contemplados na Lei como sistemas de firma.

En calquera caso, todos os sistemas de firma electrónica admitidos deberán garantir o cumprimento dos requisitos recolleitos no apartado primeiro do artigo 10 da citada Lei. Isto é, que estes sistemas permitan acreditar a autenticidade da expresión da vontade e consentimento dos interesados, así como a integridade e inalterabilidade do documento.

A estes sistemas de firma electrónica han de recoñecérselle efectos xurídicos e son conformes ao establecido no artigo 25.1 do Regulamento (UE) Nº 910/2014 do Parlamento Europeo e do Consello, do 23 de xullo de 2014, relativo á identificación electrónica e os servizos de confianza para as transaccións electrónicas no mercado interior e pola que se derroga a Directiva 1999/93/CE do Parlamento Europeo e do Consello, do 13 de decembro de 1999, pola que se establece un marco comunitario para a firma electrónica, sen menoscabo do recolleito no artigo 27 da propia norma «Firmas electrónicas en servizos públicos».

O artigo 11 da Lei 39/2015, do 1 de outubro regula o uso dos medios de identificación e firma no procedemento administrativo establecendo que, con carácter xeral, para realizar calquera actuación prevista no procedemento administrativo só será necesario identificarse,

**DEPUTACIÓN PROVINCIAL
A CORUÑA**

SERVIZO DE INFORMÁTICA E ADMINISTRACIÓN ELECTRÓNICA

e limitando a obrigatoriedade da firma para os supostos previstos no apartado segundo do artigo: Formular solicitudes, presentar declaracións responsables ou comunicacións, interpor recursos, desistir de accións e renunciar a dereitos. Esta importante novidade na regulación aconsella establecer as cautelas mínimas que permitan normalizar o uso destes sistemas evitando a heteroxeneidade da súa implementación técnica entre as Administracións.

Así, e en aplicación do disposto no artigo 10.3 da Lei 39/2015, do 1 de outubro, que faculta ás Administracións Públicas a admitir os sistemas de identificación contemplados nesta Lei como sistema de firma cando permitan acreditar a autenticidade da expresión da vontade e consentimento dos interesados, sempre que así o dispoña a normativa reguladora, procédese con esta resolución a indicar os requisitos que se teñen que cumprir, non só con este obxectivo, senón para asegurar tamén a integridade e inalterabilidade dos datos asinados, así como os requisitos para comprobar que se realizou este acto. Por tanto, sentan as bases de uso de sistemas de identificación baseados na plataforma Cl@ve para a realización da firma, mantendo sempre o espírito da lei polo que non se faga en ningún caso máis complexo para o cidadán a recepción da notificación ou a realización dun trámite.

Nesa liña, preténdese dotar ás plataformas dun sistema de firma non criptográfica sinxela para o cidadán, cun sistema de medidas de seguridade, trazabilidade e integridade suficientes para os procedementos que fagan uso del.

Tamén resulta apropiado o uso deste sistema cando, aínda habéndose utilizado un certificado electrónico no proceso de identificación, non se queira realizar unha firma electrónica local con ese certificado, para evitar os problemas de restricións de compatibilidade de navegadores, máquinas virtuais Xava e versións de sistemas operativos.

En base a estas consideracións, ditouse a Resolución do 14 de xullo de 2017, da Secretaría Xeral de Administración Dixital, pola que se estableceron as condicións de uso de firma electrónica non criptográfica, nas relacións dos interesados cos órganos administrativos da Administración Xeral do Estado e os seus organismos públicos.

Por tanto, o obxecto desta Resolución é establecer os criterios de uso e as condicións técnicas de implementación dos sistemas de firma electrónica non criptográfica, previstos no artigo 10.2.c) da Lei 39/2015, do 1 de outubro, que se considerarán válidos a efectos de firma nas SEDES ELECTRÓNICAS DA DEPUTACIÓN E DAS ENTIDADES LOCAIS ADHERIDAS AO PROXECTO DE IMPLANTACIÓN DA ADMINISTRACIÓN ELECTRÓNICA NA PROVINCIA DA CORUÑA.

LEXISLACIÓN APLICABLE

**DEPUTACIÓN PROVINCIAL
A CORUÑA**

SERVIZO DE INFORMÁTICA E ADMINISTRACIÓN ELECTRÓNICA

- Resolución do 14 de xullo de 2017, da Secretaría Xeral de Administración Dixital, pola que se establecen as condicións de uso de firma electrónica non criptográfica, nas relacións dos interesados cos órganos administrativos da Administración Xeral do Estado e os seus organismos públicos.
- Lei 39/2015, do 1 de outubro, do Procedemento Administrativo Común das Administracións Públicas.
- Real Decreto 3/2010, do 8 de xaneiro, polo que se regula o Esquema Nacional de Seguridade no ámbito da Administración Electrónica, modificado polo Real Decreto 951/2015, do 23 de outubro.
- Lei 7/1985, do 2 de abril, Reguladora das Bases de Réxime Local e modificacións posteriores.
- Regulamento (UE) Nº 910/2014 do Parlamento Europeo e do Consello, do 23 de xullo de 2014, relativo á identificación electrónica e os servizos de confianza para as transaccións electrónicas no mercado interior e pola que se derroga a Directiva 1999/93/CE.

RESOLVO:

PRIMEIRO.- Aprobar a implantación de sistemas de firma electrónica non criptográfica nas relacións dos interesados coas sedes electrónicas da Deputación Provincial e das Entidades Locais adheridas ao proxecto de implantación da administración electrónica na provincia da Coruña.

Os termos e condicións de uso da firma electrónica non criptográfica inclúense no anexo.

SEGUNDO.- Publicar o presente acordo na sede electrónica da Deputación Provincial e nas sedes electrónicas das Entidades Locais correspondentes.

DEPUTACIÓN PROVINCIAL
A CORUÑA

SERVIZO DE INFORMÁTICA E ADMINISTRACIÓN ELECTRÓNICA

ANEXO

Termos e condicións de uso da firma electrónica non criptográfica nas relacións dos interesados cos órganos administrativos da Deputación Provincial e das Entidades Locais adheridas ao proxecto de implantación da administración electrónica na provincia da Coruña.

I. Obxecto

Os presentes termos e condicións teñen como obxecto determinar as circunstancias nas que un sistema de firma electrónica non baseado en certificados electrónicos será considerado como válido nas relacións dos interesados cos órganos administrativos da Deputación Provincial e das Entidades Locais adheridas ao proxecto de implantación da administración electrónica na provincia da Coruña. Sen prexuízo, doutros sistemas de firma implantados, de acordo co artigo 10.2.c) e 10.3 da Lei 39/2015, do 1 de outubro e que ofrezan as garantías de seguridade suficientes para xestionar a integridade e o non repudio, segundo o principio de proporcionalidade recollido no artigo 13.3, Análise e xestión dos riscos do Esquema Nacional de Seguridade.

II. Ámbito de aplicación

Os presentes termos e condicións serán de aplicación ás relacións dos interesados coas sedes electrónicas da Deputación Provincial e das Entidades Locais adheridas ao proxecto de implantación da administración electrónica na provincia da Coruña e sen prexuízo da posibilidade de utilización dos sistemas de firma contemplados no artigo 10.2.a) da Lei 39/2015, do 1 de outubro.

III. Criterios para a utilización de sistemas de firma electrónica non criptográfica

O Esquema Nacional de Seguridade (en diante ENS) no ámbito da Administración Electrónica, regulado polo Real Decreto 3/2010, do 8 de xaneiro, e modificado por Real Decreto 951/2015, do 23 de outubro, constitúe o marco legal que permite definir e establecer as medidas para garantir a seguridade dos sistemas, os datos, as comunicacións e os servizos electrónicos, que permita aos interesados e ás Administracións Públicas, o exercicio de dereitos e o cumprimento de deberes a través destes medios.

Na implantación dun sistema de firma electrónica non criptográfica deberase cumprir co ENS para garantir a seguridade dos datos e os servizos, como un instrumento capaz de permitir a comprobación da autenticidade da procedencia e a integridade da información ofrecendo as bases para evitar o repudio.

O ENS establece a necesidade de categorizar os sistemas de información, sendo a categoría dun sistema de información, en materia de seguridade, a que permite modular o equilibrio entre a importancia da información que manexa, os servizos que presta e o

DEPUTACIÓN PROVINCIAL
A CORUÑA

SERVIZO DE INFORMÁTICA E ADMINISTRACIÓN ELECTRÓNICA

esfuerzo de seguridade requirido, en función dos riscos aos que está exposto, baixo o principio de proporcionalidade.

En aplicación desta norma, poderanse utilizar sistemas de firma electrónica non criptográfica cando o sistema de información asociado ao procedemento sexa categorizado, segundo o ENS, de categoría básica e aqueles de categoría media nos que non sexa necesario utilizar a firma avanzada, cando así o dispoña a normativa reguladora aplicable.

IV. Garantía de funcionamento

Cando a actuación realizada polo interesado, na súa relación coa Administración, implique a presentación nunha sede electrónica de documentos electrónicos utilizando os sistemas de firma electrónica contemplados na presente Resolución, garantirase a integridade da información presentada mediante o selado realizado co selo electrónico cualificado ou recoñecido do organismo competente para a xestión do procedemento, á que se engadirá un selo de tempo realizado cun certificado cualificado e emitido por un prestador de selado de tempo supervisado, e a súa incorporación inmediata ao sistema de información asociado a ese procedemento. O organismo deberá dispor das medidas técnicas, organizativas e procedimentales necesarias para garantir esta integridade ao longo do tempo.

Así mesmo, garantirase tamén a integridade, mediante o selado realizado co selo electrónico cualificado ou recoñecido do organismo e a adición dun selo de tempo realizado cun certificado cualificado e emitido por un prestador de selado de tempo supervisado, das evidencias necesarias para a verificación da identidade, recompiladas inmediatamente antes do acto da firma, así como, posteriormente, do consentimento explícito do interesado co contido asinado, almacenando ditas evidencias no sistema de información xunto coa información presentada. A integridade e conservación dos documentos electrónicos almacenados e dos seus metadatos asociados obrigatorios quedará garantida a través do selado co selo electrónico cualificado ou recoñecido do organismo e do resto de medidas técnicas que aseguren a súa inalterabilidade.

O organismo responsable do procedemento emitirá un xustificante de firma selado co seu selo electrónico de órgano e xerando o código seguro de verificación ou CSV, que será o documento con valor probatorio da actuación realizada. A integridade dos documentos electrónicos autenticados mediante CSV poderá comprobarse mediante o acceso directo e gratuito á sede electrónica do organismo, en tanto non se acorde a destrución destes documentos conforme a normativa que resulte de aplicación ou por decisión xudicial.

V. Acreditación da autenticidade da expresión da vontade e consentimento do interesado.

**DEPUTACIÓN PROVINCIAL
A CORUÑA**

SERVIZO DE INFORMÁTICA E ADMINISTRACIÓN ELECTRÓNICA

Para acreditar a autenticidade da expresión da vontade e consentimento do interesado requirirase:

1. A autenticación do interesado, inmediatamente previa á firma utilizando a plataforma CI@ve, de identificación electrónica ou un certificado electrónico.
2. A verificación previa por parte do interesado dos datos a asinar.

Estes datos obteranse a partir daquela información presentada polo cidadán e de cuxa veracidade se fai responsable, así como dos documentos electrónicos que, eventualmente, presente no procedemento.

3. A acción explícita por parte do interesado de manifestación de consentimento e expresión da súa vontade de firma.

V.1. Autenticación do interesado. A identificación e autenticación do interesado deberá facerse, a través da plataforma CI@ve, sistema de identificación, autenticación e firma electrónica baseado en claves concertadas, ou a través dun certificado electrónico.

Dita autenticación do interesado, inmediatamente previa ao acto de firma, deberá de facerse cun nivel de calidade na autenticación substancial ou alto.

V.2. Verificación previa dos datos a asinar. O interesado debe ser consciente dos datos que vai asinar e deberá ofrecérselle dun modo visible a posibilidade de consultalo nun formato lexible e, preferiblemente, co mesmo formato do documento que posteriormente se entregue ao interesado como xustificante da firma.

V.3. Expresión do consentimento e da vontade de firma dos interesados. As aplicacións que fagan uso dun sistema de firma, axustado aos criterios de uso e condicións técnicas desta Resolución, deberán requirir de forma expresa a expresión do consentimento e a vontade de firma do interesado no procedemento, mediante a inclusión de frases que poñan aqueles de manifesto de maneira inequívoca, e a esixencia de accións explícitas de aceptación por parte do interesado (por exemplo, mediante un cadro xunto ao texto «Declaro que son certos os datos a asinar/mostro a miña conformidade co contido do documento e confirmo a miña vontade de asinar» que o interesado debe marcar, e un botón «Asinar e enviar» que debe pulsar para realizar a firma).

VI. Garantía de non repudio

VI.1. Garantías no proceso de firma. Para garantir o non repudio da firma por parte do cidadán, o sistema de firma deberá acreditar a vinculación da expresión da vontade e os datos asinados coa mesma persoa. Para iso volverase a solicitar a autenticación do cidadán no momento de proceder á firma.

**DEPUTACIÓN PROVINCIAL
A CORUÑA**

SERVIZO DE INFORMÁTICA E ADMINISTRACIÓN ELECTRÓNICA

Así mesmo, a garantía de non repudio esixe que o sistema de firma asegure unha adecuada trazabilidade no caso de que sexa necesario auditar unha operación de firma en particular, para o que obterá, por cada firma e por tanto por cada proceso de autenticación, a seguinte información:

- Data e hora da autenticación.
- Nome e apelidos do interesado.
- NIF/NIE do interesado.
- Proveedor de identidade empregado (certificado electrónico, CI@vePIN ou CI@vePermanente) e nivel de seguridade de identificación (substancial ou alto).
- Resultado da autenticación (con éxito ou fallada).
- No seu caso, resposta devolta e asinada pola plataforma CI@ve. Esta resposta deberá incluír o campo opcional que contén a resposta devolta e firmada polo Proveedor de Identificación.
- Data e hora da firma.
- Resumo criptográfico dos datos asinados, cun algoritmo de hash que cumpra as especificacións do Esquema Nacional de Seguridade.
- Referencia ao xustificante de firma, mediante o CSV asociado a este xustificante.
- Dirección IP orixe desde a que se realizou a firma.

Esta información será selada cun certificado electrónico cualificado ou recoñecido de selo do organismo, á que se engadirá un selo de tempo realizado cun certificado cualificado e emitido por un prestador de selado de tempo supervisado, e será almacenada polo sistema de información asociado ao procedemento electrónico para o que se require a firma, como evidencia da verificación da identidade previa ao acto da firma, vinculada aos datos asinados.

No caso de que os datos de identificación obtidos na autenticación inmediatamente anterior á firma non coincidan cos datos de identificación obtidos en autenticacións previas, o sistema de firma non permitirá a realización da mesma, informando desa eventualidade ao sistema de información asociado ao procedemento electrónico que require esta firma.

VI.2. Xestión das evidencias de autenticación. A pesar de que o sistema de firma proporcionará aos sistemas de información asociados ao procedemento electrónico que require a firma a información relativa á autenticación vinculada a esta firma, en ocasións

DEPUTACIÓN PROVINCIAL
A CORUÑA

SERVIZO DE INFORMÁTICA E ADMINISTRACIÓN ELECTRÓNICA

pode ser necesario, por motivos de auditoría, recuperar as evidencias completas do proceso de autenticación.

En caso de utilizar o sistema Cl@ve como mecanismo de identificación e autenticación, as evidencias últimas non residen no propio sistema de firma, senón nos sistemas dos provedores de servizos de identificación integrados en Cl@ve. Con obxecto de que os provedores deses servizos de identificación poidan recuperar as evidencias necesarias para acreditar a realización da identificación e autenticación previas ligadas á realización dunha firma no sistema, deberase facilitar aos estes provedores a información de autenticación almacenada como evidencia da verificación previa da identidade nos sistemas de información asociados ao procedemento administrativo que require a firma, descrita no apartado VI.1. Para ese efecto, os provedores de servizos de identificación deberán salvaguardar ditas evidencias durante o prazo mínimo de cinco anos. A solicitude de certificación destas evidencias realizarase conforme o procedemento e as condicións que se publicarán no portal de Administración electrónica.

VII. Garantía da integridade dos datos e documentos asinados

VII.1. Selado da información presentada. Unha vez acreditada a expresión da vontade e o consentimento para asinar do interesado, deberanse establecer os mecanismos para garantir a integridade e inalterabilidade dos datos e, no seu caso, dos documentos electrónicos presentados polo interesado, para o que o sistema de firma selará os datos a firmar, cun selo de órgano e a adición dun selo de tempo realizado cun certificado cualificado e emitido por un prestador de selado de tempo supervisado, e a poñerá ao dispor do sistema de información asociado ao procedemento electrónico que require a firma.

VII.2. Xustificante de firma. No proceso de firma entregarase ao interesado un xustificante de firma, que será un documento lexible, de acordo con a norma técnica de interoperabilidade de catálogo de estándares e preferiblemente en formato PDF e que deberá cumprir estes requisitos:

- Garantir a autenticidade do organismo emisor mediante un selado electrónico co certificado de selo do mesmo, en formato PADES no caso de que o xustificante teña o formato PDF.
- Conter os datos do asinante e, no caso de que o documento asinado pasares por un Rexistro de entrada, os datos identificativos da súa inscrición no Rexistro.
- Conter os datos a firmar expresamente polo interesado. De achegarse algún documento electrónico incluírase unha referencia ao mesmo.
- Garantir o instante en que se realizou a firma, mediante selo de tempo do xustificante, realizado cun certificado cualificado e emitido por un prestador de selado de tempo supervisado.

**DEPUTACIÓN PROVINCIAL
A CORUÑA**

SERVIZO DE INFORMÁTICA E ADMINISTRACIÓN ELECTRÓNICA

– Garantir a autenticidade do xustificante de firma, incluíndo no xustificante de firma un código seguro de verificación (CSV), e garantindo que este xustificante se poida consultar en liña mediante un sistema de cotexo de CSV cuxa dirección se inclúa no propio xustificante de firma.

– Alternativamente, a autenticidade do organismo emisor e do xustificante de firma poderase garantir mediante dous documentos: un deles con selado electrónico do xustificante en formato PAdES (no caso de que o xustificante teña formato PDF) e outro coa utilización dun código seguro de verificación (CSV) do xustificante.